

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทางการจราจรในจังหวัดภูเก็ต เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมในกระบวนการวางแผนและกลยุทธ์การดำเนินงานโครงการสื่อสารเพื่อการพัฒนาโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ต โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุป อภิปรายผลการวิจัยและเสนอแนะ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษากระบวนการวางแผนและกลยุทธ์การดำเนินงานโครงการสื่อสารเพื่อการพัฒนาในโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ต ภายใต้โครงการนำร่องการจัดทำแผนแม่บทด้านความปลอดภัยและการจัดทำระบบสารสนเทศด้านอุบัติเหตุจราจรบนถนน จึงได้กำหนดที่จะศึกษาผู้บริหารโครงการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยจะทำการคัดเลือกโครงการหรือแผนงานที่ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ.2540-2541 และทำการศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายในแต่ละโครงการที่ดำเนินงานตามแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมในลักษณะกรณีศึกษา (Case Study)

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะสามารถกำหนดได้หลังจากการรวบรวมโครงการจากหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบงานรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจร ซึ่งจากการศึกษาได้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโครงการจำนวน 10 คน จาก 5 หน่วยงาน และการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสนทนากลุ่มจะสามารถกำหนดได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดของโครงการและบทสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสนทนากลุ่มในกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวน 6 กลุ่ม

การสร้างและเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กรอบแบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด (Open - ended) ซึ่งจะกำหนดกรอบคำถามไว้ล่วงหน้า และทำการสนทนากลุ่ม (Focus group Interview) โดยทำการบันทึกภาคสนามด้วยเครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เป็นแผนงาน/โครงการของหน่วยงานที่รับผิดชอบกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนงานโครงการนาร่อง การจัดทำแผนแม่บทด้านความปลอดภัยและการจัดหาระบบสารสนเทศด้านอุบัติเหตุจากรบบถนนที่รวบรวมโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานภายใต้โครงการนาร่องฯ ดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาผู้บริหารโครงการ ซึ่งจะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

2. ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เป็นผู้บริหารโครงการ โดยจะกำหนดกรอบคำถามการเก็บข้อมูลไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้คำตอบครบตามต้องการ โดยแนวคำถามจะถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนและกลยุทธ์การดำเนินงานโครงการรณรงค์การป้องกันอุบัติเหตุจากรถและการใช้แนวคิดการคาดเพื่อสังคมในกระบวนการวางแผนและกลยุทธ์การดำเนินงานแต่ละโครงการ ตลอดจนกลยุทธ์การดำเนินงานที่สามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมให้กลยุทธ์การดำเนินงานสามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนริเริ่มโครงการ
2. การกำหนดกลยุทธ์ของโครงการ
3. กลวิธีดำเนินงานของโครงการ
4. การควบคุม ติดตามและประเมินผลโครงการ
5. กลยุทธ์การดำเนินงานที่สามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย

สาเหตุที่ไม่สามารถวัดประสิทธิภาพในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้นั้น เนื่องจากการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้างโครงการยังไม่สิ้นสุดการดำเนินงาน และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจากรอบข้างในโครงการนำร่อง การจัดทำแผนแม่บทด้านความปลอดภัยและการจัดทำระบบสารสนเทศด้านอุบัติเหตุจากรอบข้างในจังหวัดภูเก็ตไม่ได้ดำเนินงานเฉพาะงานด้านการรณรงค์ทางการสื่อสารเท่านั้น ยังได้มีมาตรการด้านอื่นร่วมด้วย ทั้งการปรับปรุงพัฒนาพื้นผิวจราจร การใช้มาตรการบังคับทางกฎหมาย จึงไม่สามารถระบุสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แน่นอนได้

3. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้างโดยศึกษารายละเอียดของการดำเนินงาน/โครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้าง รวมทั้งสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นสำหรับการดำเนินงาน รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานของแต่ละโครงการ โดยการทำการวิเคราะห์ร่วมกับบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

4. ทำการศึกษาการรับรู้ การยอมรับแนวทางการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้างของกลุ่มเป้าหมาย โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group Interview) ในลักษณะกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อค้นหาแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่มีผลต่อกลยุทธ์การดำเนินงานที่สามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายและปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานตามแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมสามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับ โดยจะกำหนดกรอบคำถาม (Question Route) ในประเด็น ดังนี้

1. การรับรู้ปัญหาอุบัติเหตุจากรอบข้างในจังหวัดภูเก็ต
2. การรับรู้ การรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้าง
3. การยอมรับแนวทางการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้าง
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ยอมรับแนวทางการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้าง
5. แนวทางการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรอบข้างที่คิดว่ามีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและบุคคล ผู้วิจัย จะทำการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งจะทำการวิเคราะห์แยกตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์โครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถ ในประเด็นหลักดังต่อไปนี้

- 1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนริเริ่มโครงการ
- 1.2 การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงาน
- 1.3 กลวิธีการดำเนินงาน
- 1.4 การประเมินผลโครงการ

2. วิเคราะห์แนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่ใช้ในโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถ ตามแนวคิดการตลาดเพื่อสังคม 7 P' s ของ คอตเลอร์ และซอลท์แมน (Kotler and Zaltman, 1971) และ คอตเลอร์และโรเบอร์ตโต (Kotler and Roberto, 1989) ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดด้านสินค้า (Product)
- 2.2 แนวคิดด้านราคา (Price)
- 2.3 แนวคิดด้านการวางสินค้า (Place)
- 2.4 แนวคิดด้านการส่งเสริมสินค้า (Promotion)
- 2.5 แนวคิดด้านตัวบุคคล (Personel)
- 2.6 แนวคิดด้านการนำเสนอ (Presentation)
- 2.7 แนวคิดด้านกระบวนการ (Process)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่มีผลต่อกลยุทธ์การรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถ ในด้านการรับรู้และการยอมรับแนวทางการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถของกลุ่มเป้าหมาย โดยเปรียบเทียบแนวคิดที่ทำให้กลยุทธ์การดำเนินงานสามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายสูงและต่ำ

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถตามแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่สามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย ทั้งปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยทางสังคม

5. วิเคราะห์การนำแนวคิดและกระบวนการวางแผนการตลาดเพื่อสังคมมาพัฒนากระบวนการวางแผนและกลยุทธ์รณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากรถ ในจังหวัดภูเก็ตให้มีประสิทธิภาพ โดยทำการวิเคราะห์องค์กรแบบ S-W-O-T Analysis

การนำเสนอข้อมูล

ผลการวิจัย กฤษฎีการสื่อสารเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทางการจราจร โครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ต ภายใต้โครงการนำร่องการจัดทำแผนแม่บทด้านความปลอดภัยและการจัดทำระบบสารสนเทศด้านอุบัติเหตุจราจรบนถนน จะนำเสนอให้เข้าใจถึงกระบวนการวางแผนและกฤษฎีการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นก็ตามด้วยการใช้แนวคิดการตลาดเพื่อสังคมในกระบวนการวางแผนและกฤษฎีการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจร และแนวคิดการตลาดเพื่อสังคมที่มีประสิทธิภาพต่อกฤษฎีการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรที่สามารถเข้าถึงและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งเสริมให้การตลาดเพื่อสังคมมีประสิทธิภาพ และสุดท้ายจะนำเสนอผลการวิเคราะห์การนำแนวคิดและกระบวนการวางแผนการตลาดเพื่อสังคมมาพัฒนากระบวนการวางแผนและกฤษฎีการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจราจรในจังหวัดภูเก็ตอย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย